

## Mázsza, köbméter, erdészeti köbméter, mit érdemes tudni favásárlás előtt?



Az igazi tél közeledtével sokakat érdekelhet a különböző fűtési megoldások összehasonlítása, melyik mennyire éri meg, melyik a legolcsóbb. Ezt már egy tavalyi cikkünkben megtettük, ahol a brikett és a nyers tűzifa holtversenyben jóval olcsóbbnak mutatkozott, mint a földgáz, a száraz tűzifa lett a legolcsóbb. Ezt most nem ismételnénk meg, de néhány alapvető dolgot a tűzifáról szeretnénk elővenni, mert sok egymásnak ellentmondó írással/hirdetéssel lehet találkozni.

### Köbméter, üzemi köbméter, erdészeti köbméter, mázsza?

Ezek a leggyakrabban emlegetett és ezzel együtt kevert mértékegységek, ha favásárlásról van szó. Fát sok módon vehetünk, de az általában két alkalmazott elszámolási mérték a térfogati, ez lehet erdészeti vagy sima köbméter, a másik pedig a tömeg szerinti, amit mázsában mérnek legtöbbször.

**Egy mázsza az 100 kg, egy köbméter az 1000 liter, 1\*1\*1 m-es testnek felel meg. Ezzel szemben egy erdészeti köbméter 1750 liter, 1\*1\*1,75 m. Miért van ez a különbség?**



## Erdészeti köbméter

Az erdészetekben a kivágott fákat rönkben szokták tárolni, egymásra pakolják őket úgynevezett „sarang”-ba. A sarangba került rönkök 1 m szélesek, ezeket 1,75 m magasra rakják fel, tetszőleges hosszúságba, az elszámolás így könnyű, mert csak elég a hosszát megmérni egy rakásnak és egyből tudhatjuk, mennyi fáról van szó.

A felpakolt rönkfák között elég sok a hézag, erről egy szemléltető képet is láthatunk. Az erdészeti köbméter **ezeket a levegős hézagokat hivatott kiküszöbölni**, ugyanis hozzávetőlegesen 1 köbméter tiszta fának felel meg. Ezt úgy képzeljük el, mint ha egy köbmétert képesek lennének kitölteni teljesen fával, úgy hogy közte nem lenne hézag és levegő. (Mintha vízzel töltenénk ki egy tartályt, vagy ha fakockákat pakolnánk egymásra, nincs hézag.) Ez azért nagyon praktikus, mert így egy erdészeti köbméter fáról, pontosan tudhatjuk hány mázsa, ha ismerjük a fafaját és a nedvességtartalmát.



**1 erdészeti köbméter = 1,75 normál köbméter = 1 köbméter színtiszta fa**

## Normál köbméter

Ezzel szemben, ha ugyanezt a rönkfát nem erdészeti köbméterben, hanem normál, üzemi köbméterben mérjük, nem kapunk meg egy teljesen kitöltött 1 köbméter tiszta fát, hiszen a hézagokat le kell ebből vonni.

Ha az erdészeti köbmétert vesszük alapul, annak 57%-a fa, 43%-a levegő. Ugyanezt, ha átszámoljuk a normál köbméterre, akkor megkapjuk, hogy az valójában 0,57 köbméter tiszta fának felel meg.

**1 normál köbméter = 0,57 erdészeti köbméter = 0,57 köbméter tiszta fa**

Most már át tudjuk számolni az egyes térfogati egységeket egymásba, és azt is tudjuk, hogy azok mennyi tiszta fának felelnek meg, már csak az a nagy kérdés, hogy ez hány mázsa?

Az attól függ. Milyen fafajtról van szó, mikor lett kivágva (mennyi ideig száradt), mekkora az aktuális sűrűsége, ami fajtán belül is jócskán változhat. Mielőtt ebbe a sok dologba belezavarodnánk, táblázatosan összefoglaltuk három különböző szárazságú, három különböző fafajta azokat a tartományokat, ahol mozoghat a tömegük adott térfogatra.

(A kitermelt fák nedvességtartalmát 40 %-nak, 1 év száradás után 25 %-nak, 2 év után 15 %-nak tételeztük fel. A fajtákon belüli sűrűségkülönbség miatt az alsó és felső értékkel is számoltunk, de legjobb, ha a középértékeket vesszük!)

### Hány mázsa?

Ezek az értékek rakott rönkfában értendők! Az esetek nagy részében friss vágásút veszünk, így azok a mértékadóak.

Friss vágású	Tölgy	Bükk	Akác
Erdészeti köbméter	7 – 13 mázsa	8 – 12 mázsa	7-10 mázsa
Normál köbméter	4 – 7,5 mázsa	4,5 – 7 mázsa	4-7 mázsa
1 év száradás után	Tölgy	Bükk	Akác
Erdészeti köbméter	5,5 – 11 mázsa	6,5 – 11 mázsa	7 – 10 mázsa
Normál köbméter	3 – 6,2 mázsa	3,7 – 6,2 mázsa	4 – 6,2 mázsa
2 év száradás után	Tölgy	Bükk	Akác
Erdészeti köbméter	4,5 – 10 mázsa	5,5 – 10 mázsa	5 – 10 mázsa
Normál köbméter	2,5 – 5,7 mázsa	3,2 – 5,7 mázsa	3,4 – 5,7 mázsa

Nagyon nagy az intervallum, amiben az egyes fák mozognak, ez a fajtán belüli különböző méréseredményeknek köszönhető. Ez az intervallum megbízható, és nagy valószínűséggel a valós értéket fogja visszatükrözni, akármilyen tulajdonságú fával találkozunk. (fajtán belüli különbségekre kell gondolni) Ha ennél kicsit pontosabb értéket szeretnénk, vegyünk mindegyik mezőnek a középértékét!

### De mi a helyzet, ha nem rönkfa, hanem hasogatott?

Abban az esetben tovább bonyolódik a helyzet, egy ömlesztett köbméter fáról nagyon nehéz biztosat mondani és a fentebb leírt intervallumok még tovább szélesednek. Nézzük a következő képet, hasogatott és rakott fákat ábrázol. Láthatjuk, hogy a hézagok ugyanúgy megvannak, még ha kisebbek is, mint a rönkfa esetében.



Ha ömlesztett fát veszünk, az közel se biztos, hogy majd jobban kitölti a rendelkezésre álló helyet, és kevesebb benne a hézag, mint egy sarang esetében. Egy normál köbméter hasogatott és ömlesztett fa, friss vágású, hozzávetőlegesen 4-7 mázsa lehet, talán valamivel kevesebb. Ezzel szemben a rakott társa valamivel több.

Akár hogy is döntünk, favásárlás előtt legyünk tisztában ezekkel a mértékegységekkel, és hozzávetőleg a számokkal. Tényleg nehéz biztosat mondani, mert sok minden függ a fa fajtájától, sűrűségétől, nedvességtartalmától, hogy hasogatott vagy rönkfa-e, esetleg kugli. Ha az eladónk nem mond az itt leírtaknak ellen, és hasonló intervallumokat ad meg, kisebb az esélyünk arra, hogy kevesebbet kapjunk a pénzünkért.

Logikusan csak a vizes fát és a nyers vágást érdemes súlyra eladni. Így aki száraz fát szeretne venni, vagy sokkal magasabb (majd kétszeres) mázsánkénti áron, vagy m<sup>3</sup>- re tud ilyet venni.

Forrás: internet - *Energia.ma*



**JÁSZ-NAGYKUN-SZOLNOK MEGYEI  
RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG  
BŰNMEGELŐZÉSI OSZTÁLY**  
5000 Szolnok, Baross G. út 39.  
Telefonszám: 56/501-654, Fax: 56/501-600

